

Prioriteringsmöte 2024

REGION
SÖRMLAND

1. Bakgrund

Den 16 februari 2024 anordnades det årliga prioriteringsmötet mellan Hållbar Regional Utveckling (HRU) och Arbetsförmedlingen (AF) i Sörmland. Mötet syftade till att blicka bakåt och se hur föregående års mål har uppnåtts, samt besluta om vilka prioriterade områden som kommer att arbetas med under 2024.

2. Samverkan och överenskommelse

Mellan 2020 och 2022 togs de första stegen till en överenskommelse och att hitta synergier inom HRU och AF. Den pågående överenskommelsen sträcker sig till 2025 och fungerar som ett stöd i struktur till samverkan, där de olika arbets- och fokusgruppernas medlemmar kan ta fram nya arbetssätt för samarbete och nätverkande.

Genom samverkan drar båda verksamheterna nytta av varandras nätverk och kontakter.

3. Prioriterade fokusområden 2023

Under 2023 års prioriteringsmöte beslutades det om fyra fokusområden:

1. Utbildningsdimensionering
2. Branschforum
3. Analys och prognos
4. ESF och andra externa finansieringsformer

Fokusgrupp dimensionering

Målsättning

Att ta fram en process, grundad i kompetensbehovsanalys, som är efterfrågad av kommuner och andra utbildningsanordnare inför gemensam planering och dimensionering av utbildning på olika nivåer.

Återrapportering 2023

Under 2023 har en Komvuxöverenskommelse skrivits under. Dessutom har HRU och AF samverkat för att fram underlag till Myndigheten för yrkeshögskolan samt Skolverket avseende dimensionering av gymnasial utbildning. Därutöver har det inom projektet "Regionala strukturer för validering i ÖMS" startats en pilot.

Fokusgruppen har under året sett över roller och hittat strukturer för arbete. Framöver syns ett behov av att fokusera arbetet mot studie- och yrkesvägledning, utifrån att det inte räcker med att dimensionera utbildningsplatser för gymnasial utbildning: eleverna behöver även få information om arbetsmarknadens behov.

Under 2023 genomfördes en enkätundersökning som riktade sig till länets studie- och yrkesvägledare, där det framkom att en stor del av dem inte informerar om arbetsutsikter. Två SYV-Peppar (informationstillfällen riktade till länets studie- och yrkesvägledare) har genomförts, med fokus på att presentera och diskutera dimensioneringsuppdraget samt informera om fler branschers framtidsutsikter.

Långtidsarbetslöshet och jämställdhet

Tillsammans med RAR (Samordningsförbundet Rehabilitera och Aktivera med gemensamma Resurser i Sörmland) har AF, med HRU som samverkande part, bjudit in till Kunskapsforum tillsammans med chefer och politiker i regionens kommuner. Under träffarna har AF, HRU, RAR och representanter från länets kommuner sett över vad aktuell forskning säger, för att se en problembild, och presenterat goda exempel från projekt som genomförts i Sörmland under tidigare

år. En återrapportering med resultat från träffarna beräknas till april-maj 2024.

Det har även arbetats på en gemensam Sörmlandsmodell för en kombinationsutbildning inom bygg. Ett område där det saknas arbetskraft och där regionen och AF ser förbättringspotential i att attrahera de personer som finns tillgängliga.

Branschforum

Målsättning

Att driva utvecklingen av befintliga branschforum och vid behov starta fler.

Återrapportering 2023

Fokus under året har legat på att utveckla de branschforum som finns. Gruppen har kommit till insikten att fler inte är bättre, utan vill fokusera på att de som finns i dagsläget gör nytta. Under året startades två piloter med branschkort i Bygg och IT/Digitalisering. Dessa piloter ska utvärderas under 2024.

Det finns i dagsläget tio pågående branschforum, i olika utvecklingsfaser, från idéstadium till branscher som är i full gång. Målet med branschforum, från Regionen och Arbetsförmedlingens håll, är att vara en stöttande partner för att kunna se synergier, likheter, skillnader och analysunderlag. Branschen ska vara ordförande för sitt forum.

Det lyftes en fråga om utmaningen med att jobba mot hela kompetensförsörjningskedjan inom främst vård och omsorg, vars branschträffar är riktade mot undersköterskor, där det finns ett flertal yrkesgrupper som inte representeras under träffarna. Detta förklaras med att personal inom psykiatri kräver högre utbildning och att Vård- och Omsorgscollege, som driver branschträffarna inom vård och omsorg, generellt stannar på en lägre nivå.

Under året har genomförda branschträffar dokumenterats och sammanfattats och finns nu publicerade på HRU:s webb.

Träffar som finns dokumenterade från 2023

- [Transport och logistik](#)
- [Vård och omsorg](#)
- [Tekniska installationer](#)
- [Turism](#)
- [Gröna näringar](#)
- [IT/Digitalisering](#)
- [Fastighet](#)

Långtidsarbetslöshet och jämställdhet

Under året har en ny modell testats, för att ta fram kombinationsutbildningar med fokus på Buss och Bygg.

Tanken är att kombinera SFI med Yrkesvux, en lösning som skapar längre utbildningar men når en helt ny målgrupp.

Det lyfts en fråga kring kombinationsutbildningar och hur det fungerar för personer som saknar grundskole- eller gymnasiebetyg, utöver låga kunskaper i svenska, och om det är möjligt för dem att påbörja en yrkesutbildning för att läsa ikapp sina betyg. Frågan besvaras av AF som berättar att möjligheten finns på Komvux men att få väljer den. Det kommuniceras en önskan om ökad samverkan för att kunna nå de målgrupper som inte har gått klart grund- eller gymnasieskolan, eller har andra sociala problem, för att uppmuntra och stötta dessa personer till att komma in på arbetsmaknaden.

Utöver arbetet med kombinationsutbildningar har arbetsgruppen tagit fram en intervjustudie för Transport och logistik rörande jämställdhet i branschen.

Analys och prognos

Målsättning

Framtagande av ett dokument med analyser och prognoser utifrån valda delar av arbetsmarknad, konjunktur och näringslivet i Sörmland.

Återrapportering 2023

Under året har gruppen arbetat med bearbetning och publicering av en ny upplaga om läget på arbetsmarknaden i Sörmland under 2023. Dokumentet "[Läget i länet 2023](#)" kommer att publiceras i början av 2024.

I årets rapport förkommer uppgifter om konjunkturen, företagande, arbetslöshet och korttidsarbete.

Arbetet med rapporten har periodvis varit intensivt. Osäkerheten i ekonomin har spelat en stor roll för bedömningen av läget på kort och lång sikt. Genom arbetet har fokusgruppen fått löpande omvärldsbevakning och rapporten har funnits tillgänglig för intressenter på [Utveckla Sörmland](#).

Fokusgruppen har inte fått den mängd återkoppling på rapporten från olika intressenter som de önskat. De kommer nu att se över hur, och till vilka, materialet sprids, och samtidigt be om återkoppling och kommentarer för kommande rapport. Ett sätt kan vara att näringslivschefer får tillgång till materialet tidigt efter publicering: det skapar möjligheter till forum för dialog kring rapporten, i form av ett digitalt eller fysiskt möte.

Fokusgruppen för Analys och prognos har även jobbat med kompetenskort inför fokusgrupp Branschforums aktiviteter. Medlemmarna i fokusgruppen stöttar i att medverka i framtagande av branschrapporter och ingår i ett flertal arbetsutskott. De stöttar även fokusgrupperna

ESF och andra finansieringsformer samt Utbildningsdimensionering i olika frågor.

Långtidsarbetslöshet och jämställdhet

Arbetsgruppen arbetar med att ta fram underlag utifrån utmaningar i länet, kopplat till långtidsarbetslöshet och jämställdhet – bland annat vilka yrken som främst har försvunnit från kvinnor och vilka som främst har försvunnit från män.

ESF och andra externa finansieringsformer

Målsättning

Kontinuerlig uppföljning och dialog kring årets ESF-utlysningar och aktivitet, samt att verka för en övergripande strategi där olika projekt passar in och leder mot ett tydligt mål.

Återrapportering 2023

Fokusgruppen har setts sju gånger under året och har även deltagit i andra forum, så som ESF:s styrgrupp i aktuella frågor och i avstämning kring ESF gällande utlysningar, målgrupp och inriktning. Deras mål har varit att kommunicera med berörda aktörer i länet för att göra utlysningar kända, informera om hur behoven ser ut och få ut utlysningar som motsvarar detta. För att underlätta för regionens aktörer har de ökat mängden information och omarbetat sina informationsträffar kring utlysning, samt bjudit in till skrivstugor för att hjälpa bland annat kommuner med sina ESF-ansökningar, då ESF uppgivit att de nationellt får in många ofullständiga ansökningar.

Gruppen har även deltagit på informationstillfällen, så som EU:s regionalfondinformation om projekthantering av statsstöd, budget och redovisningsalternativ, samt ett digitalt informationsmöte om kommande utlysningar i Östra Mellansverige

Långtidsarbetslöshet och jämställdhet

Den huvudsakliga målgruppen i samarbetet kring ESF-projekt är deltagare som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa, och att det

finns representation av både kvinnor och män som deltar i de ESF-projekt som genomförs i projektform.

Det förutses att arbetslösheten kommer att öka inför den väntade lågkonjunkturen och inom kompetensförsörjningen syns det ett stort gap i matchningen mellan utbildade personer och erbjudandet av vakanta tjänster.

3. Utmaningar 2024 och framåt

Heterogent län

Sörmland är ett heterogent län med stora skillnader mellan de olika kommunerna. En utmaning i att behålla arbetskraften i länet förklaras med att ett antal kommuner, så som Trosa, Strängnäs och Gnesta, ligger så pass nära Stockholm att närmare hälften av deras förvärvsarbetare har sin arbetsplats i Stockholms län. Dessa gränskommuner har också en högre utbildningsnivå än övriga. I Strängnäs har cirka 41% av invånarna en eftergymnasial utbildning, jämfört med Vingåker där motsvarande siffra är 25%. Även om utbildningsnivåerna generellt har ökat i länet är Sörmland fortfarande ett av de län som har lägst utbildningsnivå i landet.

Ökande arbetslöshet och brist på kompetent personal

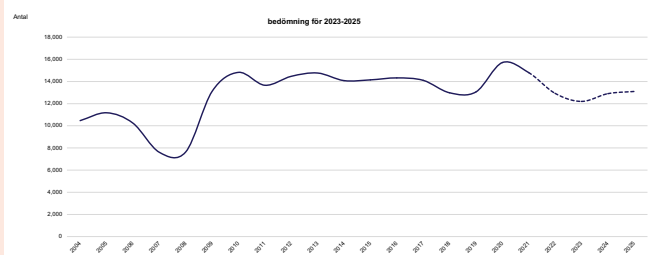
Arbetslösheten ökar igen efter att långtidsarbetslösheten i länet minskat under en period. Mängden långtidsarbetslösa kan förklaras med att de som precis blivit av med sitt jobb, på grund av till exempel varsel, har närmre till arbetsmarknaden än någon som har varit arbetslös en längre tid. Både lång- och korttidsarbetslösheten i länet spås öka under prognosperioden 2023-2025, där främst personer med svag konkurrensförmåga riskerar att få det svårare. Det kommer att krävas en kombination av insatser och samverkan mellan politiken och aktörer i regionen för att vända denna trend.

Efter pandemin har det varit något lättare för privata arbetsgivare att hitta arbetskraft, dock hittar runt 25% inte den personal de annonserar efter och måste sänka sina krav eller göra anpassningar. Offentlig sektor ser en ännu större utmaning i detta, eftersom bristen hänger kvar efter pandemin då många som arbetade med bland annat besöksnäring sökte sig till vård och omsorg istället.

Trots att vi är på väg in i en lågkonjunktur behövs det arbetskraft och regionen måste få till ett helhetsgrepp för att kunna lösa bristen.

Det diskuteras hur anpassningar av arbetsuppgifter och lägre krav kan påverka arbetsmarknaden. Att sänka kraven kan fungera när arbetsgivare letar efter en lastbilschaufför som inte uppfyller alla krav på olika släpbehörigheter, medan det inom vården skulle utgöra en risk att frånga legitimationskrav på de läkare eller sjuksköterskor som anställs. Ett projekt i Västsverige tas upp som exempel på hur arbetet skulle kunna se ut, där de gör förflyttningar av redan anställd personal; genom att till exempel förse budbilsförare med en lastbilskörkortutbildning, då de redan kan branschen.

Arbetslösheten fortsätter öka under prognosperioden

Källa: Arbetsförmedlingen

Låg förvärvsfrekvens utrikes födda

Som även tidigare mätningar har visat, förvärvsarbetar utrikes födda kvinnor i lägre utsträckning än utrikes födda män – dock sker en förändring och det finns nu 3,7 procentenheter färre arbetslösa utrikes födda kvinnor i länet. Än så länge är det männen som drabbats av lågkonjunkturen då effekterna främst berört bygg- och industrijobb. Trots positiva siffror är det fortfarande svårast för kvinnorna att ta sig in på arbetsmarknaden, och det spås att lågkonjunkturen snart kommer påverka även de kvinnodominerade arbetsplatserna.

Av de som saknar gymnasial utbildning i länet kommer 71% från ursprung utanför Europa, vilket ställer nya krav på regionen. Det lyfts att de här invånarna behöver stöttning med bland annat språk och kulturfrågor, innan de kan påbörja kurser i till exempel matte eller en vårdutbildning.

4. Prioriterade fokusområden 2024

Process för framtagande av prioriteringsförslag

1. Förslag på fokusområden tas fram i respektive organisation
2. Arbetsgruppen förankrar föreslagna fokusområden och lämnar ett gemensamt förslag på prioritering
3. Under prioriteringsmötet tas beslut om prioriterade fokusområden

Under mötet beslutades 2024 års gemensamma fokusområden, där det nya området "Inkluderande kompetensförsörjning" lades till.

- Utbildningsdimensionering
- Branschforum
- Analys och prognos
- ESF och andra externa finansieringsformer
- Inkluderande kompetensförsörjning

5. Utvärdering och framtid: gruppdiskussion

Dagen avslutades med diskussioner i grupper. Deltagarna i mötet är överens om att nuvarande fokusgrupper är bra och renodlade, men att det behövs en tydlighet kring vad inkluderande kompetensförsörjning innebär och hur viktigt det är att den nya fokusgruppen inte tar delar från redan existerande grupper, utan finns för att berika dessa. Deltagarna vill gärna se att ämnet får ta plats på regionens branschforum.

Det diskuterades hur barnfattigdom kan ses som en konsekvens av bristande inkludering inom kompetensförsörjning, då det är svårare för ensamstående kvinnor som är långtidsarbetslösa. Det lyfts en fråga kring hur man kan hjälpa dessa kvinnor att känna sig delaktiga i samhället för både sin egen och sina barns skull.

En grupp diskuterade hur en inkludering kan ha inverkan på en arbetsplats klimat och jargong, till exempel inom byggsektorn. Kommer det in kvinnor på en mansdominerad arbetsplats ändras ofta jargongen och den blir inte lika hård, vilket uppskattas av majoriteten. Det betonas att en blandning av grupper är nödvändig för att få in en bättre kultur på arbetsplatser, och hur viktigt det är att arbetsgivare förstår att det medför en vinst för dem.

Ju fler som tar steget, och blir förebilder, desto fler arbetsplatser kommer att få en mer inkluderande arbetsmiljö för alla.

Diskussionerna lyfter också vikten av att inte bara tänka på kvinnor och män, utan även hur personer med funktionsnedsättning kan bidra till ökad inkludering och förståelse på arbetsplatser.

Avslutningsvis togs frågan om arbetslöshet kopplat till utbildningsnivå upp, och hur ekonomiskt bistånd inte ska ses som en lösning då det är bevisat att personer som blir beviljade ekonomiskt bistånd mår sämre. Det skapar en ny sorts utsatthet. Diskussionen landar i att en starkt anställningsbarhet ökar måendet och måste prioriteras.

6. Processen framåt

Under mötet beslutades det att arbetsgruppen till styrgruppens första möte ska presentera mål för årets arbete, i vardera fokusgrupp. Dessutom ska nuläget framgå och en förväntad förflyttning samt resultat ska beskrivas.

Nästa steg är tillsättning av 2024 års fokusgrupper, vilket sker i arbetsgruppen.

Planerat datum för nästa planeringsmöte är den 7 februari 2025.

REGION
SÖRMLAND